

Wyrok z dnia 8 lipca 1999 r.

II UKN 42/99

Zawieszenie wypłaty renty inwalidy wojennego w okresie stałego pobytu osoby uprawnionej poza terytorium Państwa Polskiego następuje na podstawie art. 5 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 13, poz. 68 ze zm.).

Przewodniczący: SSN Maria Tyszel (sprawozdawca), Sędziowie: SN Stefania Szymańska, SA Krystyna Bednarczyk.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 1999 r. sprawy z wniosku Czesława G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o wypłatę renty inwalidy wojennego, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 października 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 25 lutego 1998 r. [...] oddalił odwołanie Czesława G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w C. z dnia 9 grudnia 1997 r., odmawiającej wypłacania renty inwalidy wojennego wnioskodawcy, stale zamieszkałemu w Republice Federalnej Niemiec.

W motywach swojego rozstrzygnięcia Sąd podniósł, iż bezspornym jest to, że odwołujący od 8 marca 1977 r. pobierał rentę inwalidy wojennego z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku z udziałem w Ruchu Oporu w latach 1942-1944 oraz, że od 4 grudnia 1988 r. odwołujący zamieszkuje na stałe w Niemczech. Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 13, poz. 68 ze zm.), świadczenia określone w ustawie przysługują w czasie pobytu na obszarze Państwa Polskiego, chyba że ustawa albo umowy międzynarodowe stanowią inaczej. Dalej Sąd

podniósł, że nie są mu znane przepisy, które wyłączałyby powyższe ograniczenie wypłaty świadczeń inwalidów wojennych po ich wyjeździe z Polski oraz, że w tym przedmiocie brak jest umowy pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Republiką Federalną Niemiec.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 15 października 1998 r. [...] oddalił apelację wnioskodawcy, akceptując ustalenia Sądu pierwszej instancji i pogłębiając argumentację prawną.

Kasacja od tego wyroku została oparta na zarzucie naruszenia prawa materialnego przez jego niewłaściwe zastosowanie z wnioskiem o „zmianę zaskarżonego wyroku i osądzenie co do istoty sprawy (art. 393¹⁵ KPC), tj. żądania pozwu”.

Rozpoznając sprawę, zgodnie z art. 393¹¹ KPC, w granicach kasacji Sąd Najwyższy wziął pod uwagę, co następuje:

W uzasadnieniu kasacji skonkretyzowano podstawę kasacyjną w ten sposób, że: „Wyrok Sądu Wojewódzkiego wydany w tej sprawie oraz późniejszy wyrok Sądu Apelacyjnego, wydany został z naruszeniem przepisów prawa materialnego przez błędne jego zastosowanie. Znajduje to wyraz w odwołaniu się Sądu Apelacyjnego w wyroku z 15 października 1998 r. oddalającego powództwo do art. 5 ustawy z 29 maja 1974 r. (Dz.U. Nr 13, poz. 68) z pominięciem regulacji prawnej zawartej w art. 51 ust. 2 powołanej ustawy. Należy wskazać, że Sąd Apelacyjny powołując art. 5 nie przedstawił pełnej jego treści, a ponadto dodał słowo „tylko”, którego to słowa ten artykuł nie zawiera. Treść artykułu brzmi: Świadczenia określone w ustawie przysługują w czasie pobytu osoby uprawnionej na obszarze Państwa Polskiego, chyba że niniejsza ustawa albo umowy międzynarodowe stanowią inaczej. A niniejsza ustawa w art. 51 ust. 2 regulującym prawo do ustania świadczeń nie wymienia wyjazdu za granicę i stałego tam zamieszkania. Wykładnia przepisów art. 51 ust. 2 traktuje, że prawo do świadczeń ustaje w następujących przypadkach: 1) gdy odpadnie którykolwiek z warunków wymaganych do uzyskania świadczeń, 2) gdy osoba pobierająca świadczenia uzależnione od inwalidztwa mimo wezwania organu rentowego nie poddała się badaniu lekarskiemu bez uzasadnionej przyczyny, 3) ze śmiercią osoby uprawnionej. U odwołującego się, wymienione w art. 51 ust. 2 przesłanki utraty prawa do wypłaty rent inwalidów wojennych nie występują, dlatego też brak podstaw prawnych do oddalenia powództwa”.

Zarzut kasacji jest chybiony. Przepis art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 13, poz. 68 ze zm.) nie był podstawą prawną zaskarżonego wyroku i nie może mieć zastosowania w sprawie, bowiem określa on warunki, których spełnienie powoduje ustanie prawa do świadczeń przewidzianych w ustawie podczas, gdy prawo wnioskodawcy do renty inwalidy wojennego nie ustało i – w myśl omówionego przez Sąd Apelacyjny art. 5 powołanej ustawy – nie ma żadnych przeszkód prawnych, by wnioskodawca rentę pobierał w czasie pobytu na obszarze Państwa Polskiego. Treść art. 5 ustawy i jego implikacje w zakresie wypłaty świadczeń w niej przewidzianych zostały wyczerpująco omówione w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego i nie ma potrzeby ich powtarzania. Uzasadnienie kasacji wskazuje, że wnoszący ją nie rozróżnia ustania prawa do świadczeń od zawieszenia jego wypłaty.

Skoro zatem rozpatrywana kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw Sąd Najwyższy, na podstawie art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====